

VIJFTIG JAAR BONDEN SPREKEND

Met nieuwe vormen werken aan hetzelfde doel Gereformeerde Mannenbond en Vrouwenbond bestaan vijftig jaar

Arianne Spek-Hendriks

De gereformeerde mannen- en vrouwenbond bestaan deze maand vijftig jaar. Terugkijkend op een halve eeuw bondswerk is het niet moeilijk te constateren dat er veranderingen hebben plaatsgevonden. De vertrouwde verenigingsbladen PETAH-JA en RONDON HET WOORD hebben plaatsgemaakt voor het ene blad, WEGWIJS. Gemengde verenigingen zijn toegetreten tot de Bijbelstudiebond. Aandacht voor persoonlijke geloofsbeleving is 'in' en de bondsdagen raken er een beetje uit.

Maar wat blijft, is de noodzaak om aan gezamenlijke bijbelstudie te doen en de mogelijkheid die verenigingen hebben om zich door de bond hierin op weg te laten helpen.

Oud-voorzitter van de Bijbelstudiebond ds. H.J. Boiten: "De bond is geen op zichzelf staande grootheid. Hij is er door de leden en voor de leden. Ontstaan vanuit de behoefte om als leden van het lichaam van Christus wat voor elkaar te betekenen, elkaar tot een hand en een voet te zijn en je gaven tot nut en heil van de ander te gebruiken. Met dat gegeven zijn de bonden destijds aan de slag gegaan. En inmiddels heeft de uitwisseling via het bondsblad, schetsen, bondsdagen en kringvergaderingen vorm gekregen."

Schriften onderzoeken

Hoewel er in de Bijbel natuurlijk geen teksten staan waarin ons bevolen wordt lid te worden van een vereniging, is het volgens de Amersfoortse predikant wel een bijbels gegeven. Christus geeft immers zelf aan dat de Schriften van Hem getuigen en dat we die moeten onderzoeken. Alleen zo kun je deel hebben aan zijn schatten en gaven.

"Waar het ons om gaat, is dat we de rijkdom van Christus vertalen in ons dagelijks leven", zegt oud-voorzitster en lid van de schetsencommissie mw. E. Nieland-Van Veen. Met de artikelen in WEGWIJS en het uitgeven van schetsen willen de bonden de verenigingen een handreiking doen. Niet voorschrijvend, maar ondersteunend. De bonden zijn dienstverlenende organen.

WEGWIJS

Over de introductie van WEGWIJS, nu bijna vier jaar geleden, zegt dominee Boiten: "We wilden graag een adequaat antwoord geven op de uitdaging dat we te maken kregen met gemengde verenigingen." Na grondig overleg besloten de bondsbesturen de aparte verenigingsbladen, PETAH-JA en RONDON HET WOORD, samen te voegen. Uit PETAH-JA is de behandeling van thema's overgenomen, maar verder lijkt de formule van WEGWIJS meer op die van RONDON HET WOORD.

Hoewel de meeste reacties op het verschijnen van het nieuwe bondsblad positief waren, was niet iedereen meteen enthousiast. Ds. Boiten: "Je moet toch wennen aan een nieuw blad, een andere opzet, een vreemde lay-out." "Ik was toch wel gehecht aan ons oude blaadje PETAH-JA", vertelt oud-secretaris J.K. Zuidhof, "WEGWIJS is natuurlijk wel een mooi blad, maar de artikelen zijn mij te zwaar en te lang. En of het wel door mannen gelezen wordt?"

Nieuwe vergadervormen

Hoewel de tijden veranderen en er inmiddels diverse gemengde verenigingen van de grond komen, wordt in de meeste plaatsen nog goeddeels gescheiden vergaderd. "En dat is een legitieme zaak", vindt ds. Boiten, "want er is tenslotte verschil in geslachten."

De meeste mannen en vrouwen vinden het toch wel prettig om apart te vergaderen. Presidente van de Vrouwenbond mevrouw Van Dijk-Buffering: "Mannen graven wellicht wat dieper, maar vrouwen zijn volgens mij praktischer ingesteld. Die betrekken bij de discussie graag onderwerpen of problemen die grijpbaar zijn en die ze herkennen." Verder speelt nog steeds een rol dat vrouwen minder makkelijk het woord voeren als er mannen bij zijn. En vaak is er een praktische reden om apart te vergaderen: men hoeft dan geen oppas te regelen. Het ligt dan ook in de lijn der verwachting dat de specifieke mannen- en vrouwenverenigingen voorlopig zullen blijven bestaan.

Toch is de vanzelfsprekendheid waarmee mannen vroeger lid werden van de mannenvereniging en vrouwen naar de

vrouwenvereniging gingen, verleden tijd. Logisch, vindt oud-secretaris van de Bijbelstudiebond C. Hoksbergen, want vroeger was het verschil tussen mannen en vrouwen veel groter. Tegenwoordig staat hun leefwereld veel dicht bij elkaar, onder andere doordat de meeste vrouwen een opleiding hebben genoten en ook deelnemen aan het arbeidsproces. Het ontstaan van gemengde verenigingen past daarom wel in deze tijd. De nieuwe generatie groeit bovendien heel anders op. Jongeren zijn eraan gewend dat alles gemengd is. Voor hen zou het heel onlogisch zijn om de bijbelstudie ineens apart te doen.

Star of flodderig

Toch was de eerste reactie op het ontstaan van nieuwe bijbelstudiegroepen wat schrikkerig. "Aanvankelijk hadden de nieuwe bijbelstudiegroepen en de bestaande verenigingen nogal een karikaturaal beeld van elkaar. De bond heette 'star' en alles wat daarbuiten functioneerde, 'flodderig'. Maar inmiddels hebben we - dacht ik - wel door, dat we allemaal met hetzelfde bezig zijn", relateert de heer Hoksbergen.

Bijbelstudiebond

Om met de ontwikkelingen van deze tijd mee te gaan en om de gemengde verenigingen de mogelijkheid te bieden ook lid te worden van de bond, is in 1991 de Mannenbond opengesteld voor toetreding. Voor de Vrouwenbond was dit statutair te moeilijk. In goed overleg is de Mannenbond toen verder gegaan als 'Bijbelstudiebond'. "Hoofdzaak is tenslotte, dat er aan gezamenlijke bijbelstudie wordt gedaan, dat er continuïteit is en dat het inhoud heeft", zegt mevrouw Van Dijk. "En in dat kader is het werk dat de bond doet, wel belangrijk."

Toch zijn er veel gemengde verenigingen die het niet nodig vinden zich aan te sluiten bij de Bijbelstudiebond. "En dat is jammer", aldus de heer Hoksbergen, "want ze maken wel gebruik van de diensten van de bond, zoals schetsen en ander voorstudiemateriaal, maar dragen niet bij aan de kosten."

Andere accenten

Het doen van bijbelstudie is nog steeds nummer één op de verschillende verenigingen. Toch is er in de manier waarop dat gedaan wordt, natuurlijk wel wat veranderd. Was vroeger de inleider bijvoorbeeld de eerst aangewezen om ook de antwoorden op de gestelde vragen te geven, tegenwoordig mag iedereen zijn zegje doen. Gelet op accenten, valt op dat er de laatste jaren meer aandacht is gekomen voor de persoonlijke geloofsbeleving en dat er minder geëxegeseerd wordt. "Ik denk dat het goed is dat we opener naar elkaar zijn geworden", zegt mevrouw Van Dijk, "daardoor zijn er minder drempels om te praten of om iets te zeggen waar je moeite mee hebt."

Met een GVI-cursus voor presidentes heeft de Vrouwenbond de verenigingen ook willen stimuleren andere werkvormen uit te proberen. "Zo kun je er bijvoorbeeld best eens voor kiezen het zonder inleiding te doen en aan de hand van stellingen te discussieren", zegt de bondspresidente. Maar dan wel met de bedoeling, dat de bijbelstudie erdoor verrijkt zou worden.

Notulen

Is het per se nodig vast te houden aan traditionele elementen als notulen, jaarvergadering, jaarverslag en dergelijke? Ds. Boiten: "Als het nut heeft, wel. Het kan wel zinvol zijn, eens na te gaan of bepaalde tradities nog wel functioneel zijn. Maar er zullen altijd dingen blijven die geregeld moeten worden."

Persoonlijke benadering

Via een jaarlijkse enquête blijft de Vrouwenbond - en sinds kort stuurt de Mannenbond dezelfde vragenlijst - op de hoogte van wat er leeft onder haar leden en is het mogelijk in te spelen op veranderende behoeften. "De meesten vragen om een persoonlijke benadering", vertelt mevrouw Nieland. "Het voorstudiemateriaal moet aansluiten bij het leven van alledag. Bij het samenstellen van nieuwe schetsen letten we er daarom op, dat we ook vragen geven en tips, die bijdragen aan een praktische uitwerking van het behandelde bijbelgedeelte."

Verder wordt er vaker gewerkt met thema's. De bespreking gaat meer over de grote lijnen en is minder gericht op het vers-voor-vers behandelen van een bepaald bijbelgedeelte. En dat slaat aan. Mevrouw Nieland: "De nieuwste schetsen (over Leviticus, Psalmen, Jona) zijn echt toppers. Er wordt grif gebruik van gemaakt."

Bondsdag

Nog niet zo heel lang geleden was de bondsdag voor veel mannen en vrouwen een jaarlijks terugkerend uitje. Tegenwoordig wordt daar anders over gedacht. Vooral de jongeren blijven liever thuis. "De dertigers van nu hebben andere wensen", denkt mevrouw Van Dijk, "ze zijn niet meer zo uit op een bondsdag, omdat ze op andere manieren aan opbouw doen (evangelisatie/preekbesprekingen etc.). Door de toegenomen mobiliteit zijn er meer mogelijkheden om

elkaar te ontmoeten."

Hoewel het lijkt of de bondsdag als verenigingshoogtepunt op zijn retour is, mocht de vrouwenbondsdag zich afgelopen zomer verheugen in een groot aantal bezoekers: ruim 1500 belangstellenden vonden de weg naar het Rotterdamse Doelencomplex.

Voor de 'mannen'bondsdag is al jaren veel minder animo. "Door de bondsdag op een zaterdag te plannen, hoopten we meer bezoekers te trekken", vertelt de heer Zuidhof. Maar helaas mocht het niet baten. Ook de overgang naar een thematische opzet, waarbij meer sprekers kort aan het woord gelaten werden, loste het gebrek aan belangstelling niet op. De laatste bondsdag bracht slechts 170 mannen (en vrouwen) op de been. "Dan kun je toch niet stellen dat zo'n opzet zegenrijk gewerkt heeft", meent de heer Zuidhof.

Het bestuur van de Bijbelstudiebond bezint zich inmiddels op de toekomst. Wellicht dat er ook voor wat betreft de bondsdag, een samensmelting plaatsvindt met de vrouwen. Maar de bondsbesturen willen niet vooruitlopen op de feiten. Een fusie van beide bonden mag niet geforceerd worden.

Hoe de toekomst er ook uit zal zien, men wil steeds met beleid en wijsheid handelen. Voorop staat dat het verenigingswerk goede voortgang kan hebben.